

RESULTATEN PRAKTIJKONDERZOEK EENDENHOUDERIJ

Ing. F.E. de Buissonjé,
Praktijkonderzoek voor de Pluimveehouderij

Inleiding

Zoals u wellicht al weet vallen eenden sinds 1991 onder de Mestwetgeving en per 1998 zullen de eendenhouders aan de nieuwe normen voor fosfaatbemesting moeten voldoen. Dit betekent dat vleeseenden dan in stallen gehuisvest moeten worden.

Het onderzoek is gericht op deze toekomstige stalhuisvesting en de specifieke eisen die eenden hieraan stellen. In 1991 en 1992 zijn drinkwatersystemen, bezettingen, vloersystemen en strooiselmaterialen vergeleken. De resultaten hiervan zijn op de vorige studiemiddag Eendenhouderij (26 augustus 1992) gepresenteerd.

Vandaag zal ik u de resultaten laten zien van het onderzoek dat sinds augustus vorig jaar door het Praktijkonderzoek op “het Spelderholt” is uitgevoerd. Onderwerpen van onderzoek waren:

- * uittesten van de verhoogde strooiselvloer voor eenden,
- * starttemperaturen en afbouwschema's bij de **opfok** van eenden,
- * afmesttemperaturen, ventilatie-behoefte en vetgehalte van Peking-eenden.

Daarnaast zal ik iets vertellen over het toekomstig onderzoek en beperkingen waar het onderzoek mee te maken heeft als het om “gevoelige” onderzoeks-onderwerpen als welzijn, gezondheid en milieu gaat.

De toekomstige stalhuisvesting moet goede resultaten voor de eendenhouders koppelen aan welzijns- en milieu-vriendelijkheid. Mij bekruipt soms de vrees dat de eendensector op grond van regelgeving op het gebied van welzijn en milieu verplicht gaat worden om investeringen te doen die de draagkracht van de sector te boven gaan.

Eenden op de verhoogde strooiselvloer

Eenden worden overwegend gehuisvest op volledig tarwestro. Dit levert goede resultaten op bij een lage bezettingsdichtheid van ca. 5 eenden per m². Bij hogere bezettingen gaan de eenden aan elkaars veren snibberen met een verhoogd percentage B-kwaliteit als gevolg. Maar huisvesting op stro geeft een hoge ammoniak-uitstoot. Een aantal eendenhouders huisvest de eenden op een volledige roostervloer. Dit kan bij regelmatig afvoeren van de mest een beperking opleveren van de ammoniak-uitstoot met ca. 35% t.o.v. huisvesting op stro. Maar op een volledige roostervloer is het nodig de punt van de bovensnavel te verwijderen om verentrekkerij tegen te gaan.

Alternatieve vloersystemen die zowel milieu- als welzijnsvriendelijk zijn, zijn bijv. een gedeeltelijke roostervloer of de verhoogde strooiselvloer. Onze ervaringen met gedeeltelijk rooster zijn tot nu toe niet erg positief. Het meestbelovend leek de verhoogde strooiselvloer. In twee ronden is de haalbaarheid van het houden van eenden op deze vloer onderzocht in een mechanisch geventileerde donkerstal met 250 eenden.

Onder voorwaarde dat er op relatieve luchtvochtigheid wordt geventileerd, bij een afmesttemperatuur van 20°C en met lang tarwestro als strooisellaag op het doek, bleek het mogelijk een beperking van de ammoniak-uitstoot met 50% te realiseren. Dit betekende

De technische resultaten van alle 6 behandelingen ontlepen elkaar nauwelijks: nuchtere eindgewichten op 49 dagen leeftijd van 3410 tot 3477 gram bij een praktische voerconversie die varieerde van 2,27 tot 2,30. Alleen bij de uitval was er een tendens dat de uitval lager was bij een lagere opfoktemperatuur. De voetzolen en tenen waren prachtig gaaf bij de eenden die een snelle temperatuurdaling hadden doorgemaakt.

Hoewel voorzichtigheid geboden is bij toepassing van een dergelijk schema met snelle temperatuurdaling, lijkt het erop dat een energiebesparing bij de opfok van eenden in veel gevallen mogelijk is.

Effect van verschillende afmesttemperaturen

In deze proef, uitgevoerd in dezelfde klimaatstal, is gekeken naar het effect van afmesttemperaturen van 15, 20 en 25°C. De starttemperatuur en het afbouwschema was voor alle afdelingen gelijk. Per temperatuurniveau was er 1 afdeling met lage en 1 afdeling met hoge ventilatie (5,3 resp. 8,3 m³/eend/uur vanaf de derde week). Bij deze proef was de bezetting 7 eenden per m² op volledig tarwestro, hetgeen uiteindelijk resulteerde in ruim 30 % B-kwaliteit!

Vanaf de derde week was een ventilatie van 5,3 m³/eend/uur nodig om de ammoniakconcentraties onder een grens van 25 ppm in de stallucht te houden. De kooldioxide-concentraties zijn nooit boven een aanvaardbaar niveau van 0,15 % uitgekomen.

Om ook bij een hoge staltemperatuur van 25°C nog een redelijk resultaat te behalen is een ventilatie-capaciteit van 8-10 m³/eend/uur nodig, met flink wat luchtbeweging bij de eenden.

Het bleek in deze proef dat tarwestro een ideaal materiaal is in een situatie waar véél meer vocht wordt geproduceerd dan de ventilatielucht kan afvoeren. Omdat het weinig vocht absorbeert vanuit een klets natte onderlaag, blijft de kwaliteit van het strooisel door het dagelijkse bijstrooien op peil.

Tabel 1: technische resultaten Der afmesttemneratuur (49 dgn):

Temp. (oC)	Uitval (%)	Gem. eindge- wicht (g)	Voerverbruik (g)	Voerconversie
15	0,5	3411	7756	2,28
20	1,4	3230	7255	2,26
25	2,7	2830	6470	2,30

Uit tabel 1. blijkt dat de afmesttemperatuur van grote invloed is op het eindgewicht en in mindere mate op de voerconversie.

De voerconversie is het gunstigst bij 20°C. De ventilatie-hoeveelheid bleek bij 15 en 20°C niet van invloed op de resultaten. Bij 25°C echter bleek het resultaat bij een hoge ventilatie duidelijk beter dan bij lage ventilatie. Dit onderstreept het belang van een goede

Gedragsonderzoek naar het effect van snaveltrimmen, gezondheidsonderzoek naar het effect op de ziektedruk bij de verschuiving van buiten naar stalhuisvesting, en ammoniak-onderzoek zijn voor verschillende partijen gevoelige onderwerpen.

Het Praktijkonderzoek streeft naar realisering van nader onderzoek m.b.t. deze onderwerpen, op een wijze die voor alle betrokkenen aanvaardbaar is. Doen we dit onderzoek niet dan laten we kansen liggen. Ik wil hier pleiten voor meer begrip voor elkaars standpunten en voor de nodige openheid en flexibiliteit om dit onderzoek van de grond te krijgen.

Want waar ging het nu eigenlijk om: ontwikkeling van een efficiënte en rendabele binnenhouderij van eenden binnen bepaalde randvoorwaarden op het gebied van welzijn en milieu.